

**ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ
ΛΥΚΕΙΟΥ**

ΣΑΒΒΑΤΟ 25 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2026

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Δώστε σύντομα το περιεχόμενο των παρακάτω όρων:

α. ΠΑΟΥΡ

β. Κόμμα Γ. Θεοτόκη

γ. Μακεδονική Επιτροπή

Μονάδες 15

ΘΕΜΑ Α2

Να αντιστοιχίσετε τα ονόματα της στήλης Α' με τα στοιχεία της στήλης Β' (δύο στοιχεία της στήλης Β' περισσεύουν):

A

1. Επαμεινώνδας Δεληγιώργης
2. Δημήτριος Γούναρης
3. Κυριακούλης Μαυρομιχάλης
4. Ελευθέριος Βενιζέλος
5. Παναγής Τσαλδάρης

B

- α. Σ.Ε.Κ.Ε.
- β. Λαϊκό Κόμμα
- γ. Εκλεκτικοί
- δ. Εθνικόν Κομιτάτον
- ε. Εθνικό Κόμμα
- στ. Κόμμα των Φιλελευθέρων
- ζ. Ομάδα των Ιαπώνων

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β1

Ποια προϊόντα εξήγαγε το ελληνικό κράτος το διάστημα 1833-1913;

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Β2

α. Ποιο ήταν το έργο της Διεθνούς Επιτροπής που ήλθε στην Κρήτη τον Φεβρουάριο του 1906; (μον 6)

β. Πώς το οριστικό κείμενο των μεταρρυθμίσεων της Διεθνούς Επιτροπής υλοποιήθηκε κατά την περίοδο της αρμοστείας του Αλέξανδρου Ζαΐμη; (μον.76)

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Βασίζόμενοι στις ιστορικές σας γνώσεις κι αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που ακολουθούν να αναφερθείτε

α. στον ρόλο των προσφύγων στην εκλογική νίκη του κόμματος των Φιλελευθέρων το 1928. (μον. 12)

β. στην εκλογική αποτυχία του κόμματος του Ελευθερίου Βενιζέλου στις εκλογές του 1932 και 1933 σε σχέση με τους πρόσφυγες. (μον. 13)

Μονάδες 25

Κείμενο Α

Οι πρόσφυγες είναι, κατά πλειοψηφία, αρχικά «βενιζελικοί» Οι πρόσφυγες, προς έκδηλη δυσaráσκεια των πιο συντηρητικών στοιχείων του αυτόχθονος πληθυσμού, ήταν πολυπληθείς και συμπαγώς εγκαταστημένοι, ώστε να δρουν ως ρυθμιστές της πολιτικής ζωής στη διάρκεια του μεσοπολέμου. [...] Στην συντριπτική τους πλειοψηφία οι πρόσφυγες παρέμειναν πιστοί στον Ελευθέριο Βενιζέλο, το χαρισματικό οραματιστή μιας Μεγάλης Ελλάδας και επίδοξο ελευθερωτή τους. Το αλυτρωτικό του όραμα είχε τώρα καταρρεύσει, αλλά αυτό ερμηνευόταν απόλυτα με την προδοσία της εσωτερικής αντίδρασης και τις μηχανορραφίες εξωτερικών δυνάμεων. Αυτή η αφοσίωση επιβίωσε και μετά την προσέγγιση Βενιζέλου και Κεμάλ Ατατούρκ το 1930, η οποία επιτεύχθηκε μόνο με ουσιώδεις ελληνικές παραχωρήσεις στο ζήτημα των αποζημιώσεων για την τεράστια ακίνητη περιουσία που άφησαν πίσω τους οι πρόσφυγες, φεύγοντας από την Τουρκία. Οι πρόσφυγες ψήφισαν σε μεγάλο ποσοστό υπέρ της κατάργησης της μοναρχίας στο δημοψήφισμα του 1924, το οποίο έφερε αποτέλεσμα 70% (758.472 έναντι 325.322 ψήφων) υπέρ της δημοκρατίας.

R. Clogg, Συνοπτική Ιστορία της Ελλάδας 1770-1990, Αθήνα 1995, σσ. 111-112

Κείμενο Β

Η σύμβασις της 10ης Ιουνίου 1930 υπέστη δριμύτατην κριτικήν εκ μέρους της αντιπολιτεύσεως. [...]

Εις την συνεδρίασιν της Βουλής της 25ης Ιουνίου 1930, κατά την οποίαν εξέθεσεν [ενν. ο Βενιζέλος] εν όλη του τη εκτάσει το προσφυγικόν ζήτημα, απέδειξεν ότι οι πρόσφυγες είχαν λάβει κατά μέσον όρον τα 15% της εν Τουρκία περιουσίας των, ότι τους εξησφαλίσθη η απόκτησις στέγης και ότι διά την αποκατάστασιν και περίθαλψιν των το κράτος είχε δαπανήσει 30.290 εκατομμύρια δραχμών, δηλαδή περί τα 80 εκατομμύρια χρυσών λιρών. Ο Βενιζέλος, κατά την συνεδρίασιν ταύτην, υπεστήριξεν ότι η Ελλάς ανέλαβε διά της συνθήκης περί ανταλλαγής την υποχρέωσιν να χρησιμοποιήση την εις το έδαφός της ανταλλάξιμον περιουσίαν διά την αποζημίωσιν των προσφύγων και ότι την υποχρέωσιν της ταύτην την εξεπλήρωσεν. Αλλ' οσονδήποτε και αν ήτο επαχθής διά την Ελλάδα η σύμβασις της 10ης Ιουνίου, τίποτε το καλύτερον δεν ημπορούσε να πραγματοποιηθή.

Γρ. Δαφνής, Η Ελλάς μεταξύ δύο πολέμων (1923-1940), τόμ. Β', εκδ. Κάκτος, Αθήνα 1997, σσ. 66-68

Κείμενο Γ

Οι σύλλογοι τους οποίους ιδρύουν [ενν. οι πρόσφυγες] δείχνουν την ανάγκη συσπείρωσης για την υπεράσπιση αυτής της ταυτότητας, καθώς και για τη διεκδίκηση ουσιαστικής κρατικής συνδρομής. Σε μια από τις συγκεντρώσεις που οργάνωσαν οι σύλλογοι αυτοί, κατακρίθηκε η

αστοργία των μετά το 1922 κυβερνώντων, οι οποίοι θυμούνται τους πρόσφυγες όταν επρόκειτο να ζητήσουν την ψήφο τους. Στο σχετικό ψήφισμα που εγκρίθηκε για να σταλεί σ' όλες τις αρχές, σημειώνεται ότι «οι πρόσφυγες, χορτάσαντες υποσχέσεις, δηλούν ότι δεν θα ψηφίσουν εάν δεν καταβληθή η αποζημίωσις αυτών ή, εάν ψηφίσωσι, θα μαυρίσωσι πάντας τους από 1922 και εντεύθεν κυβερνήσαντας». Τρεις τουλάχιστον τέτοιοι σύλλογοι/ σωματεία εντοπίζονται με έδρα την Ερμούπολη: Η Ένωσις Προσφύγων Νομού Αϊδινίου, ο Μικρασιατικός Σύλλογος Κυκλάδων και η Παμπροσφυγική Ένωσις Κυκλάδων.

Χ. Λούκος, «Οι Μικρασιάτες πρόσφυγες στην Ερμούπολη», στο συλλογικό τόμο *Ο ξεριζωμός και η άλλη πατρίδα*, σ. 210

ΘΕΜΑ Δ1

Με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται, να αναφερθείτε στη συμβολή του διαμετακομιστικού εμπορίου στην οικονομική ανάπτυξη του Ποντιακού Ελληνισμού κατά τον 19ο και τις αρχές του 20ού αιώνα.

Μονάδες 25

Κείμενο Α

Στόν Πόντο η οικονομική δραστηριότητα περιοριζόταν στην παραλιακή ζώνη και σ' αυτή πάλι ήκμαζε τὸ ἑλληνικὸ στοιχεῖο. Τὸ σπουδαιότερο κέντρο ἦταν ἡ Τραπεζούντα, πού βρισκόταν στὸ τέρμα τοῦ χερσαίου δρόμου καὶ στὸ ἐπίκεντρο τῆς ἐπικοινωνίας τῆς Περσίας καὶ τῆς Κασπίας μὲ ὅλη τὴ Μικρὰ Ἀσία καὶ μὲ τὴ Δύση. Τὸ ἐμπόριο τῆς Τραπεζούντας ἀναπτύχθηκε ἰδιαίτερα ἀπὸ τὸ 1883, ὅταν ἡ Ρωσία ἀπέκλεισε τὴν ὁδὸ μέσω Καυκάσου στὸ περσικὸ ἐμπόριο, μέχρι τὸ 1906, ὅποτε ἀποκαταστάθηκε πάλι ἡ ἐπικοινωνία μέσω Ρωσίας. Στὸ διαμετακομιστικὸ ἐμπόριο τῆς Τραπεζούντας ἡ ἑλληνικὴ ναυτιλία ἔπαιζε σημαντικὸ ρόλο – ἐρχόταν τρίτη στὶς εἰσαγωγὲς καὶ ἐξαγωγὲς στὸ λιμάνι τῆς πόλεως. Ὑπῆρχε ὑποκατάστημα τῆς Τράπεζας Ἀθηνῶν, ἐνῶ οἱ ντόπιοι μεγάλοι τραπεζικοὶ καὶ ἐμπορικοὶ οἵκοι τῶν Γ. Καπαγιαννίδη, ἀδελφῶν Φωστηροπούλου καὶ τῶν Θεοφύλακτου καὶ Λεοντίδη ἤλεγχαν τὴν οικονομικὴ ζωὴ τοῦ τόπου. Δεύτερη σὲ σημασία ἐρχόταν ἡ Ἀμισὸς (Samsun) πού ἡκμαζε ὡς κέντρο ἐξαγωγῆς καπνοῦ καὶ διέθετε καὶ αὐτὴ ὑποκατάστημα τῆς Τράπεζας Ἀθηνῶν. Ἡ Κερασούντα καὶ τὰ Κοτύωρα ἡκμαζαν ἐπίσης· καὶ ἐκεῖ τὸ ἐμπόριο ἦταν στὰ χέρια τῶν Ἑλλήνων.

Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, τ. ΙΔ': Νεώτερος Ἑλληνισμὸς ἀπὸ τὸ 1881 ὡς τὸ 1913, Ἀθήνα: Ἐκδοτικὴ Ἀθηνῶν, 1977, σ.372.

Κείμενο Β

[...] Ἡ οικονομικὴ ἀνάπτυξη, τῶν ἐλλήνων ἐμπόρων τοῦ Πόντου ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 19ου αἰῶνα ὀφείλεται κατὰ ἓνα μέρος στὴν εὐνοϊκὴ μεταχείριση πού ἀπολάμβαναν ἀπὸ τὴν τσαρική Ρωσία καὶ σὲ μικρότερο βαθμὸ ἀπὸ ἄλλες μεγάλες Δυνάμεις. Οἱ πολύγλωσσοι Ἕλληνες ἔμποροι ὑπῆρξαν πολῦτιμοι συνέταιροι, ἐπειδὴ γνώριζαν καλὰ τίς τοπικὲς ἐμπορικὲς συνθῆκες καὶ εἶχαν ἐκτεταμένες ἐπαφές μὲ ἑλληνικὲς παροικίες στὴν Εὐρώπη καὶ σ' ὁλόκληρη τὴν ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία. Ἀλλὰ οἱ Ἕλληνες χριστιανοὶ ἦταν ἐξίσου πολῦτιμοι γιὰ τὴν προώθηση εὐρωπαϊκῶν καὶ ἰδιαίτερα ρωσικῶν πολιτικῶν φιλοδοξιῶν σὲ βάρος ὀθωμανικῶν ἐδαφῶν. Πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς διέθεταν συχνὰ διπλωματικά διαβατήρια ἢ ἀπῆλθαν προστασία εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων καὶ ὀφελήματα ἀπὸ τὸ σύστημα τῶν διομολογήσεων. Μ' αὐτές τίς συνθῆκες ὁ ἀριθμὸς τῶν μουσουλμάνων ἐμπόρων στὴ Μαύρη Θάλασσα μειώθηκε σημαντικὰ σὲ ἀριθμὸ καὶ δύναμη γύρω στὰ τέλη τοῦ περασμένου καὶ στὶς ἀρχές τοῦ εἰκοστοῦ αἰῶνα.

Αλ. Αλεξανδρῆς, Ἡ ἀνάπτυξη τοῦ ἐθνικοῦ πνεύματος τῶν Ἑλλήνων τοῦ Πόντου, 1918-1922: Ἑλληνικὴ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ καὶ τουρκικὴ ἀντίδραση, στό: Μελετήματα γύρω ἀπὸ τὸν Βενιζέλο καὶ τὴν ἐποχὴ

του, μέ την έποπτεία Θάνου Βερέμη καί Οδυσσέα Δημητρακόπουλου, Άθήνα: Φιλιλπότης, 1980, σσ.
427-428.

Σημ.: Διατηρήθηκε η ορθογραφία και η στίξη των κειμένων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΦΛΩΡΟΠΟΥΛΟΥ